

Týdenní téma: Krteček zná celý svět, umí knížky prohlížet

Abeceda, to nic není,
kdo by se jí, děti, bál?
Já vás vezmu do učení,
a-bé-cé-dé a tak dál.

Z písmenek se složí slova,
z vět se složí celý svět,
ten, kdo umí abecedu,
bude všemu rozumět.

Oblast poznání

Cílem tématu je vytvořit kladný vztah ke knize a seznámit děti s historií a vznikem knih.

1/ V úvodu povíme dětem něco o historii. Před dávnou dobou ještě lidé neuměli psát, a také neznali papír a tužky, ale občas potřebovali nějakou událost zaznamenat. Z této doby pocházejí první jeskynní malby. Zamyslíme se nad tím, co například mohli chtít lidé zaznamenat. Zde je také vhodná příležitost seznámit děti s piktogramy, tedy obrazovým sdělením, protože i dnes můžeme na různých místech místo psaného textu najít obrázky. Jsou jednoduché a rozumí jim i lidé, kteří mluví jiným jazykem (piktogramy jsou například dopravní značky, piktogram můžeme najít v dopravních prostředcích – znak pro sezení, stání, piktogramy jsou na oblečení – značky pro praní, ale mohou to být i různá varování a zákazy, které často využívají červenou barvu). Zkusíme s dětmi vymyslet vlastní piktogram. Staré národy pro dorozumívání a zaznamenávání událostí posléze využívaly kromě kamene také dřevo, hliněné destičky (rytí), ale také například pergamen (kůži), později se psalo na dlouhý pás papíru, který se navíjel do svitku. Můžeme najít na internetu nebo v encyklopediích ukázky takových záznamů. Po vynalezení papíru se texty opisovaly a bohatě zdobily, později se vázaly do pevných vazeb (často kožených). Existovala profese písařů a také kreslířů, vazačů. První knihy byly velmi vzácné, většinou bylo možné si je pouze prohlédnout v knihovnách, po vynálezu knihtisku bylo možné knihy více šířit. Zamyslíme se nad tím, jak vypadají a z čeho jsou vyrobeny dnešní knížky, seznámíme děti také s existencí elektronických čteček.

2/ Dnes si můžeme knížky běžně koupit nebo vypůjčit a existuje mnoho druhů knih. Prohlédneme si s dětmi různé druhy knížek. Zajímat nás budou zejména dětské knížky – první knihy pro děti jsou omyvatelné nebo lepopřehledy, pro větší děti knížky pohádkové, knížky s říkadly, v knihách pro malé čtenáře jsou větší písmenka. Dětské knížky obsahují kromě

textu hodně obrázků. Seznámíme děti také s encyklopediemi a různými atlasy, mapami, ukážeme jim notový záznam. Při této příležitosti si zopakujeme chování ke knize – prohlížíme ji čistýma rukama, nekreslíme a nepíšeme do ní, při čtení také nejíme – dáváme pozor, abychom ji neznečistili a neponičili. Znovu si také ukážeme, na které straně kniha začíná a kde končí.

3/ Zopakujeme si, jak se říká člověku, který píše příběhy do knížek (spisovatel) a tomu, který kreslí obrázky – ilustrace (ilustrátor). Nezapomeneme se zmínit o tom, jak se jmenuje obchod, kde knihy kupujeme (knihkupectví) a také zmíníme knihovny (jako půjčovny knih i jako místa, kde je doma ukládáme). V minulém týdnu jsme si vypravovali o Krtečkovi a jeho autorovi – Z. Milerovi. Můžeme dětem připomenout další známé autory oblíbených knížek pro děti (Eduard Petiška, Ondřej Sekora, bratři Čapkové a další).

Předmatické představy

- 1/ pracujeme s pojmy označujícími rozměry (velký x malý, široký x úzký, tlustý x tenký, vysoký x nízký, dlouhý x krátký)
- 2/ pokud máme možnost, skládáme obrázky podle dějové posloupnosti
- 3/ trvá řazení předmětů od největšího k nejmenšímu a opačně (dodržujeme pravolevou orientaci – předchází čtení a psaní), určujeme pořadí – první, poslední, před, za, hned před, hned za.

Oblast řeči

1/ hrajeme na pohádkové vypravěče – vypravujeme známé pohádky, střídáme se ve vyprávění s dětmi (každý vypravuje kousek). Popisujeme obrázky, můžeme vymýšlet k obrázku děj (rozdělíme fantazii, slovní zásobu a vyjadřovací schopnosti dětí). Dbáme na dobrou výslovnost a gramatickou správnost řeči, snažíme se, aby děti dobře pracovaly s hlasem (např. změny hlasu při přímé řeči a podobně). Můžeme si zahrát „na spisovatele“ a vymýšlet vlastní příběh tak, že každý vymyslíme kousek. Tato aktivita je ale pro děti velmi náročná a potřebují povzbuzení a ze začátku také nápovědu a pomoc. (Pomoci nám případně může několik libovolných obrázků, ze kterých svůj krátký příběh vytvoříme.)

2/ mluvíme s dětmi o jejich oblíbených knížkách, o knižních hrdinech a jejich ustálených vlastnostech (např. jaký bývá v pohádkách Honza – líný, ale také statečný atd). V této souvislosti můžeme hovořit i o lidských vlastnostech.

3/ čteme pohádky, příběhy a s dětmi o nich hovoříme, necháme děti čtené zpětně vypravovat, ptáme se na podrobnosti a detaily (rozdělíme paměť, pozornost a vyjadřovací schopnosti dětí), dáváme pohádkové hádanky.

4/ dáváme si pohádkové hádanky, např.

*Vybral si ji v celé zemi,
Potom hledal v celé zemi,
Čí nožka má správnou délku,
Potom přišel na ...*

*Kdopak bere za kliku
U chaloupky z perníku?
Kdo tu loupí perníček?
Mařenka a ...*

*Smolíček je malinký,
ukradly ho jezinky.
A kdo slyší volání,
pacholíčka zachrání.
Kdo zachrání Smolíčka?*

*Číhá v lese ve křoví
a je tuze hladový.
Číhá tady na Karkulku,
to už dávno kdekdo ví.
Kdo je to?*

*Má dva rohy na čele,
kaboní se vztekle,
straší děti na zemi,
ale bydlí v pekle.
Kdo je to?*

*V perníkové chaloupce se
krutá ženská vzteky třese.
Vyhni se jí zdaleka –
klidně sní i člověka!
Kdo je to?*

Postačí ale i jednoduché hádanky typu „myslím si pohádkovou postavu“.

6/ zopakujeme si, že slova se skládají z písmenek a hrajeme hru „Do všech koutů zajdi“

*Ať jsi holka nebo kluk,
zbystři oči, napni sluch,
kolem se teď rychle projdi,
co začíná na ... najdi.*

7/ Snažíme se identifikovat písmenka ve slově (pouze souhlásky libovolně umístěné, tj kdekoli ve slově) – např hra „Probudí mě hláska“ – děti „odpočívají“ a když zaslechnou určitou hlásku, „probudí se“.

8/ Trvá hra slovního fotbalu.

Rozvoj estetického vnímání

1/ budeme se učit písničku „Knížky“ – text a noty v příloze

2/ nakreslíme ilustrace k přečteným příběhům, případně nakreslíme oblíbeného pohádkového hrdinu. Použít můžeme libovolnou výtvarnou techniku – kresbu i malbu.

Samozřejmě dbáme vždy na správné držení tužky a sezení u práce, motivujeme k dokončení činnosti.

3/ vytvoříme vlastní leporelo nebo knížku tak, aby obrázky na sebe navazovaly (dějová posloupnost) a bylo možné podle nich jednoduchou pohádku nebo příběh vyprávět.

Oblast pohybová

1/ cvičíme s míčem – házíme a chytáme – obouruč, snažíme se o hod na cíl, pokoušíme se o dribling, o vedení míče slalomem a podobně

2/ trénujeme plosku nohy – chodíme jako opička, chodíme po špičkách, zvedáme kapesníčky nebo malé předměty pomocí prstů na noze

3/ podle možností využíváme pohyb v přírodě nebo na hřišti – překonávání překážek (rozvíjíme obratnost)

Pracovní činnosti

1/ vyrobíme záložku do knihy z tvrdého papíru, který ozdobíme libovolnou technikou – pokreslíme a navážeme stužku, polepíme různými tvary, textilním materiálem a podobně, můžeme také proplést proužky papíru nebo zaplést copánek z vlny.

2/ je možné zkusit s dětmi vyrobit ruční papír, návod např. zde

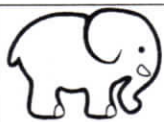
<http://bezvamama.cz/vyrabime-si-s-detmi-rucni-papir/>

nebo

<https://www.samosebou.cz/2019/11/22/snadny-navod-jak-si-vyrobite-recyklovany-papir/>

3/ můžeme zkusit, jak se vyrývaly staré piktogramy. Místo hliněné destičky postačí polystyrenový tácek (může být pro realistickou podobu natřený hnědou temperou) a stará propiska nebo ostřejší klacík.

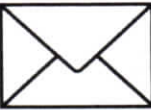
4/ prohlížíme knížky a časopisy, určujeme začátek a konec knihy, dbáme na pečlivost při práci s knihou, správné otáčení listů. Snažíme se o orientaci v knížce.

Poznej hlásku (písmeno) na začátku slova. Předměty, které mají hlásku SHODNOU jako první (levý) obrázek, hezky v řadě vybarvi.

Sloník Toník

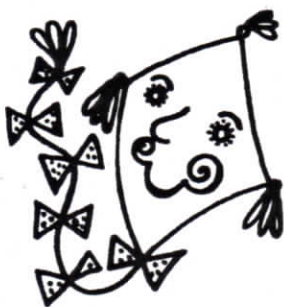
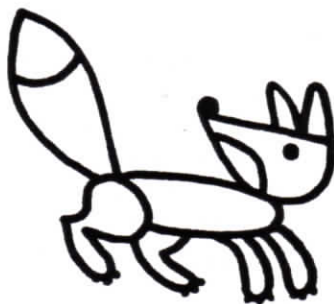
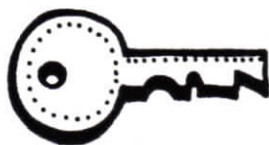
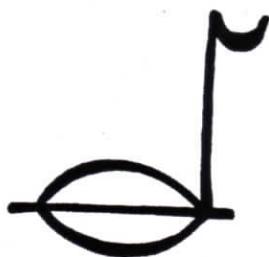
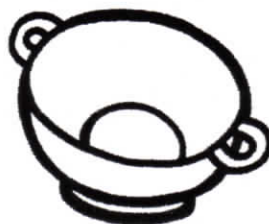
IQ školka

	 IQ školka			
				
			 IQ školka	
				
				
				

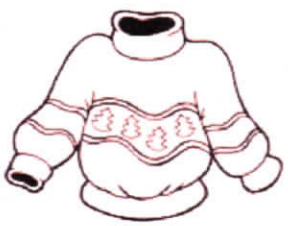
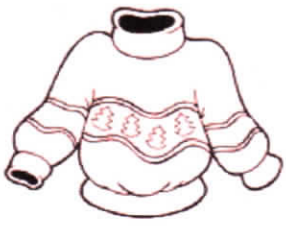
IQ školka©2017

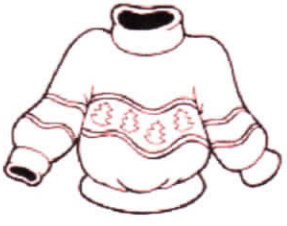

Stejnou pastelkou vybarvi vždy dva obrázky, jejichž názvy se rýmují. Kolik obrázků nemá dvojici do rýmu?

Vul de sudoku in

			
---	---	--	---

C Ami

1. Dí-vám se do kní-žek, u - ti - ká ko - bli - žek,

5 vlk stra - ší kůz - lát - ka a dal - ši po - hád - ka.

9 Pis-men - ka jak brou - ci po - bi - ha - jí,

13 jen - že já ne - vím, co po - vi - da - jí.

2. Prohlížím obrázky a mám jen otázky:

Kde bydlí Křemílek? Kam letí motýlek?

Umím se oblékat, umýt se, jíst,

zatím však neumím písmenka číst.